

RIKOSUHRIPÄIVYSTYS

NUORTEN KOKEMA SEKSUAALINEN VÄKIVALTA

TIINA RANTANEN

ALUEJOHTAJA, LOUNAIS-SUOMEN ALUETOIMISTO

RIKOSUHRIPÄIVYSTYS (RIKU)

RIKUN PERUSTEHTÄVÄNÄ ON EDISTÄÄ RIKOKSEN UHRIN, HÄNEN LÄHEISENSÄ JA RIKOSASIASSA TODISTAVAN ASEMAA

WWW.RIKU.FI

VAIKUTTAMINEN

KOULUTUSTOIMINTA

Ammattilaisten täydennyskoulutukset
Ammattiin opiskelevien koulutukset
Vapaaehtoistoimijoiden koulutukset

KEHITTÄMISTOIMINTA

Lainvalmisteluun ja tutkimustoimintaan osallistuminen
Turvallisuusohjelmat,
Työryhmät, lausunnot, aloitteet
Yhteiset hankkeet
Kansainvälinen yhteistyö

MATERIAALIN TUOTTAMINEN

Rikoksen uhrin käsikirja
RIKU-lehti
Oppaita ja ohjelehtisiä

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Lehdet, radio, TV ja sosiaalinen media
Esitteet ja julisteet
Yleisötapahtumat
Uutiskirje

PALVELUT

PUHELIN- JA NETTIAUTTAMINEN

Auttava puhelin
Juristin puhelinneuvonta
Rikunet – verkkoauttamispalvelu
Tekstiviestipalvelu Rikumobiili

PALVELUPISTEET

Henkilökohtainen tuki ja neuvonta
Tukihenkilöitä
Ammatillisesti ohjattuja vertais-
tukiryhmiä
Konsultaatiot

ETSIVÄ TYÖ

Visitor-toiminta esim,
tuomioistuimessa, turvakodeissa,
kriisikeskuksissa tai
sosiaalisessa mediassa
Todistajan tuki tuomioistuimessa
Suomi24 verkossa
Yleisötapahtumat

NUORTEN HANKE

NUORIKU

Tietoa, taitoa ja tukea
nuoren rikoksen uhrin
aseman parantamiseksi

Kehittää RIKUn toimintaan uusia
käytäntöjä nuorten asiakkaitten
tavoittamiseen, kohtaamiseen,
tukemiseen ja ohjaamiseen.

Edistää nuorten kanssa työskentelevien
toimijoiden valmiuksia tunnistaa,
kohdata, tukea ja ohjata nuoria
rikoksen uhreja ja heidän läheisiään.

Kehittää tehokasta ja kohdennettua
viestintää nuorten rikosuhrien
oikeusturvasta ja tuesta.

Kumppanit: Setlementtiliitto,
Mannerheimin Lastensuojeluliitto
Aseman Lapset ry,
Ehyt ry

TUKEA JA NEUVOJA

- Ajantasaista neuvontaa rikosprosessiin liittyvissä käytännön asioissa
- Opastusta esim. lähestymiskielto ja vahingonkorvausasioissa
- Tukihenkilö mukana poliisilaitoksella, oikeudenkäynneissä ja muissa rikosasiaan liittyvissä viranomaistapaamisissa
- Henkilökohtaista tukea
- Henkinen tuki ja ohjaus tarpeenmukaisiin tukipalveluihin

RIKUN TOIMINTA-ALUE

Aluetoimistot (7)

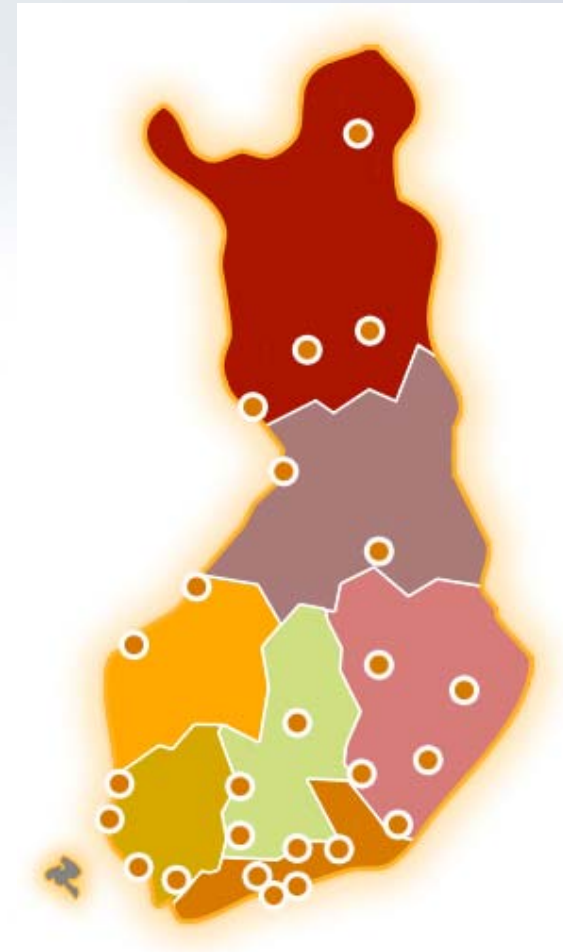
- Helsinki, Turku, Tampere, Joensuu, Vaasa, Oulu ja Rovaniemi

Palvelupisteet (29)

- Helsinki, Järvenpää, Lahti, Porvoo, Kymenlaakso, Raasepori
- Turku, Salo, Pori, Rauma
- Tampere, Hämeenlinna, Sastamala, Jyväskylä
- Vaasa, Kokkola, Seinäjoki
- Oulu, Kajaani, Raahe
- Rovaniemi, Kemi, Kemijärvi, Inari
- Joensuu, Kuopio, Mikkeli, Savonlinna, Lappeenranta

Keskustoimisto

- Helsinki

RIKUN JULKAISUJA

RIKU-LEHTI

- Rikoksen uhrin asemaan liittyviä ajankohtaisia asioita
- Ilmestyy 3krt / vuosi
- Jaossa RIKUn palvelupisteissä ja eri tilaisuuksissa
- Luettavissa www.riku.fi

RIKOKSEN UHRIN KÄSIKIRJA

- Ostettavissa PS-kustannus

KÄYTÄNNÖN OIKEUSOPAS VÄKIVALTARIKOKSEN UHRILLE

- Ladattavissa www.riku.fi ja www.poliisi.fi

RIKOSPROSESSITIEtoa NUORILLE RIKOKSEN UHREILLE

- Ladattavissa www.riku.fi

NUORET JA SEKSUAALINEN VÄKIVALTA

MITÄ ON SEKSUAALINEN VÄKIVALTA?

- Raiskaus
- Insesti
- Pedofilia
- Seksuaalinen väkivalta
- Seksuaalinen hyväksikäyttö
- Grooming
- Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö
- Seksuaalipalvelujen ostaminen nuorelta
- Sukupuolinen/seksuaalinen häirintä/ahdistelu

MÄÄRÄT

**tammi-kesäkuu 2012 ja 2013
(poliisin tietoon tullut rikollisuus)**

Koko maa 2012 / 2013

Raiskaus	519 / 439
Lapsen seks. hyväksikäyttö	726 / 897
Muut seksuaalirikokset	593 / 440

Yhteensä 1838 / 1776

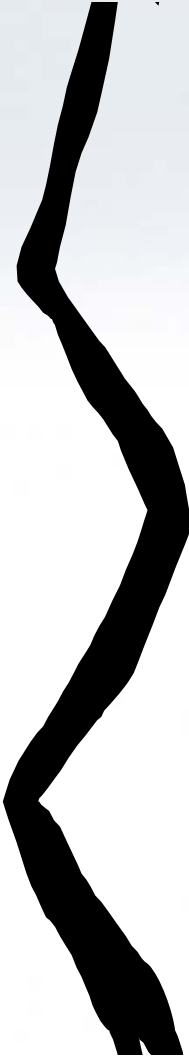
UHRIT JA TEKIJÄT

- Löytyy kaikista sosiaaliryhmistä ja kaikenlaisissa perheissä
- Hyväksikäytön uhrin tyypillisesti 12-15 -vuotiaita. Alle 12 -vuotiaita on 1/3
- Tekijä tyypillisesti mies ja uhri tyttö (90%)
- Myös poikiin kohdistuvissa tekijänä useimmiten mies
- Suurempi riski nuorilla, joilla on muutenkin alttius joutua kaltoin kohdelluksi
- Internetin kautta luodut suhteet
 - Grooming

HERÄTTÄÄ PALJON KYSYMYKSIÄ

- Mitä minä nyt teen?
- Tekijän pelko: Kuka? Miksi?
- Mitä minulle tapahtui? Olisinko voinut estää sen?
- Miksi juuri minä? Oliko se minun syynti?
- Tulenko hulluksi?
- Teenkö rikosilmoituksen? Mitä siitä seuraa?
- Mitä minusta ajatellaan? Kenelle voin kertoa?
- Toivunko tästä koskaan? Elämäni on pilalla!
- Mistä saan apua

UHRIN POLKU

-
- Turvattomuuden tunteet
 - Pelko ja ahdistus
 - Syyllisyys ja häpeä
 - Muisti- ja keskittymis-
vaikeudet
 - Ongelmia ihmissuhteissa
 - Muut psyykkiset reaktiot
 - Fyysiset vammat ja oireet
 - Taloudelliset menetykset
- Mitä pitäisi tietää?
 - Mihin tehdään rikosilmoitus?
 - Mikä on esitutkinta,
syyteharkinta, sovittelu?
 - Mitkä ovat lainmukaiset oikeuteni?
 - Rangaistus– ja vahingonkorvaus-
vaatimukset?
 - Mitä seuraavaksi tapahtuu?
 - Oikeudenkäyntikulut?
 - Oikeusavustaja?
 - Mitä oikeudenkäynnissä tapahtuu?
 - Miten suhtautua tiedotusvälineisiin?
 - Kuka voi auttaa?

MIESTEN KOKEMA SEKSUAALINEN VÄKIVALTA

- Pojat pärjäävät, ovat vahvoja ja seksuaalisesti rohkeita. Eivät ole uhreja?
- Vallitseva ”oikeanlaisen maskuliinisuuden” malli voi olla esteenä puhumiselle ja avun hakemiselle
- Mies voi saada erektion ja laueta myös peloissaan ja seksiin pakotettuna -> uhri on ollut itse halukas
- Homoseksuaalit nuoret pojat erittäin haavoittuvaisia ja alttiita aikuisten miesten hyväksikäytölle
- Myytti: Poika ottaa vastaan aikuisen naisen tarjoaman seksin mielellään
- Aikuisten on vaikeampi tunnistaa poikiin kohdistuva seksuaalinen hyväksikäyttö

PUHEEKSIOTTO

- Yhteiskunnan sekä omat arvot, normit ja uskomukset
- Seksuaaliseen väkivaltaan liittyvät omat tunteet ja kokemukset
- Auttamisjärjestelmä
- Voitko puhua seksuaalisuudesta ja seksuaalisesta väkivallasta suoraan ja kiusaantumatta?
- Kestätkö uhrin tarinan?
- Uskallatko huomata myös lapsen kokeman seksuaalisen väkivallan?
- Myös naiset voivat syyllistyä seksuaaliseen väkivaltaan

Lähteet:

- Hinkkanen (2009) Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö. Tutkimus rangaistuskäytännöistä ja seksuaalirikosten uusimisesta.
- Raiskauskriisikeskus Tukinaisen koulutusmateriaali
- Rantanen (2012) MIESKIN PUHUU – Seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneiden miesten vertaistukiryhmien malli Rikosuhripäivystyksessä. Opinnäytetyö (YAMK).
- Tilastokeskus

KIITOS!

Kysymyksiä?